

TILAK MAHARASHTRA VIDYAPEETH, PUNE
BACHELOR OF COMMERCE (B.COM)
EXAMINATION: MAY- 2024
SECOND SEMESTER

Subject: Business Management (BCOM19-109/ BCC-203)

Date: 15/05/2024

Total marks: 60

Time: 10.00 am to 12.30 pm

Instructions: 1) Attempt all Questions
2) Figures to the right indicate full marks

Q. 1) Answer the Multiple- Choice questions. (Any 10) (10)

1. The essence of _____ is forecasting.
a) Planning
b) Organizing
c) Decision making
d) Researching
2. _____ is a process which includes choosing the best alternative among various alternatives.
a) Decision making
b) Communication
c) Planning
d) Controlling
3. _____ are the barriers of time management.
a) Telephone interruption
b) Lack of priority & Objectives
c) Inadequate technical knowledge
d) All of these
4. _____ focuses on works and machine relationship.
a) Management by Objectives
b) Scientific Management
c) Administrative Management
d) None of these
5. Ability to break down complex problems or situations into smaller parts is called _____ skills.
a) Analytical
b) Computer
c) Conceptual
d) Administrative
6. A _____ is examination of future operations of business.
a) Decision making
b) Budget
c) Profit
d) Planning
7. _____ is the systematic and consistent reservation of authority at central points within the organization.
a) De-centralization
b) Delegation
c) Centralizations
d) Departmentation
8. _____ is the systematic process of telling, listening and understanding.
a) Planning
b) Control
c) Management
d) Communication
9. _____ is the prime objective of traditional management.
a) Loss
b) Goodwill
c) Profit
d) Reserve

10. _____ are types of motivation.
- a) Positive or Negative
  - b) Financial or Non-financial
  - c) Primary and Secondary
  - d) All of these
11. _____ means the supervision of output and expenditure by the provision of budgets issued to production departments.
- a) Total Quality Management
  - b) Budgetary Control
  - c) ABC Analysis
  - d) Management Audit
12. _____ are the types of Organization.
- a) Matrix
  - b) Line & Staff
  - c) A & B
  - d) None of these
13. _____ is the factor responsible for change.
- a) Technology
  - b) Competition
  - c) Social trends
  - d) All of these

Q. 2) Write Short Note (Any 3) (15)

1. Essential Qualities of a good leader
2. Span of Control
3. Management of Change
4. Levels of Management
5. Time Management

Q. 3) Answer the following question in 150 words. (any 2) (20)

1. Explain Theory X & Theory Y.
2. Explain the process of Decision Making.
3. Distinguish between Autocratic and Participative Style of Leadership.
4. Explain the advantages and limitations of Management by Objectives (MBO)

Q. 4) Answer the following question in 300 words. (any one) (15)

1. Explain Henry Fayol's Principles of Management.
2. Difference between Traditional Management and Professional Management.
3. Explain types of Organisations with their merits and limitations.

मराठी रूपांतर

- सूचना : १) सर्व प्रश्न अनिवार्य
२) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

- प्र. १ खालील प्रश्नांचे योग्य पर्याय निवडा. (कोणतेही १०) (१०)
१. .... हे अंदाज करण्याची (भाकीत करण्याची पद्धत आहे.
अ) नियोजन ब) आयोजन
क) निर्णय घेण्याची प्रक्रिया ड) संशोधन
२. .... प्रक्रियेमध्ये विविध पर्यायांपैकी सर्वोत्तम पर्याय निवडण्याचा समावेश केला गेला आहे.
अ) निर्णय घेणे ब) संपर्क
क) नियोजन ड) नियंत्रण
३. .... हा वेळ व्यवस्थापनातील अडथळा आहे.
अ) दूरध्वनी व्यत्यय ब) प्राधान्य आणि उद्दिष्टांचा अभाव
क) अपूरे तांत्रिकीज्ञान ड) हे सर्व
४. .... हे कामे व मशीन संबंधावर आधारित असते.
अ) उद्दिष्टे व्यवस्थापन ब) शास्त्रीय व्यवस्थापन
क) प्रशासकीय व्यवस्थापन ड) यापैकी काहीही नाही
५. जटिल समस्यांना किंवा परिस्थितीत लहान भागांमध्ये विभागण्याची क्षमता याला ..... कौशल्य असे म्हणतात.
अ) विश्लेषणात्मक ब) संगणक
क) संकल्पनात्मक ड) प्रशासकीय
६. .... म्हणजे व्यवसायासाठी भविष्यातील खर्चाचा अंदाज बांधण्याची पद्धत.
अ) निर्णय घेण्याची प्रक्रिया ब) बजेट
क) नफा ड) नियोजन
७. .... म्हणजे संस्थेच्या मध्यबिंदूवर अधिकारांचे आरक्षण.
अ) विकेंद्रीकरण ब) प्रतिनिधीकरण
क) केंद्रीकरण ड) विभागीकरण
८. .... हे सांगणे, ऐकणे आणि समजून घेण्याची पद्धतशीर प्रक्रिया आहे.
अ) नियोजन ब) नियंत्रण
क) व्यवस्थापन ड) संज्ञापन/संभाषण
९. पारंपारिक व्यवस्थापनाचे मुख्य उद्दिष्ट ..... मिळवणे असते.
अ) तोटा ब) सद्भावना
क) नफा ड) निधी
१०. .... हे प्रोत्साहन करण्याचे (निष्काशक) प्रकार आहे.
अ) सकारात्मक किंवा नकारात्मक ब) आर्थिक किंवा बिगर आर्थिक
अ) प्राथमिक आणि माध्यमिक ब) हे सर्व
११. .... म्हणजे उत्पादन विभागांना देण्यात आलेल्या अर्थसंकल्पाच्या तरतुदीद्वारे मिळालेले आउटपुट आणि

खर्चाची देखरेख होय.

अ) एकूण गुणवत्ता व्यवस्थापन

ब) बजेटरी नियंत्रण

क) एबीसी विश्लेषण

ड) मॅनेजमेंट ऑडिट

१२. .... हे संघटनेचे प्रकार आहेत.

अ) मेट्रिक्स

ब) ओळ आणि कर्मचारी

क) अ आणि ब

ड) यापैकी कोणतेच नाही

१३. .... हे बदलासाठी जबाबदार घटक आहेत.

अ) तंत्रज्ञान

ब) स्पर्धा

क) सामाजिक प्रवृत्ती

ड) हे सर्व

प्र. २) टीपा लिहा. (कोणतेही ३)

(१५)

१. कुशल नेतृत्वाचे गुण
२. नियंत्रणाची व्याप्ती
३. बदलाचे व्यवस्थापन
४. व्यवस्थापन स्तर
५. वेळेचे व्यवस्थापन

प्र. ३) खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नाचे उत्तर १५० शब्दांत लिहा.

(२०)

१. मॅक ग्रेगोर्स सिध्दांत'क्ष' आणि सिध्दांत'य'.
२. निर्णय घेण्याची प्रक्रिया स्पष्ट करा.
३. हुकूमशाह नेतृत्व आणि सहभागाचे नेतृत्व यामधील फरक स्पष्ट करा.
४. एम. बी. ओ. चे फायदे आणि मर्यादा स्पष्ट करा.

प्र. ४) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तरे ३०० शब्दांत लिहा.

(१५)

१. हेन्री फॉयोलचे नियम स्पष्ट करा.
२. परंपरागत व्यवस्थापन आणि व्यावसायिक व्यवस्थापन यातील फरक स्पष्ट करा.
३. संघटनेचे प्रकार आणि त्यांच्या मर्यादा आणि फायदे स्पष्ट करा.
